

De gezondheidspijp

Boy Hubee

De titel lijkt een paradox. Het gaat om het idee dat roken schadelijk is en dat 'minder' roken gezondheid oplevert. Ook het idee dat schadelijke stoffen onderweg naar het lichaam een omweg met hindernissen maken, geeft het de status van gezondheid. Bekend is de pijp met een steel van ginseng.

De pijpen op de afbeeldingen zijn de zogenoemde Duitse gezondheidspijpen. De Duitse pijp was op zich al voorzien van een reservoir om de teer op te vangen, maar de hier afgebeelde pijpen bieden een dubbel reservoir. Het onderste deel van de ketel is hier een soort asla, waar alle kwalijke residu van het roken terecht moest komen.

Ook een lange beukenhouten steel (roer) moest voor afkoeling en de afzetting van teerstoffen zorgen. Het beeld van 'kachel' wordt versterkt door de naam Vulcan. Zoals bekend, was Vulcanus in de oude Romeinse mythologie de god van het vuur.

Afb. 1

Een drietal Duitse 'gezondheidspijpen'

Afb. 2

De stummel, die rechtop in het onderste reservoir wordt gezet

Afb. 3

Het systeem van de 'Vulcan' en 'Germania'

De pijp met de ijzeren band was voor mij tot voor kort onbekend. Nu blijkt dat er drie variëteiten zijn:

- de stummel, die rechtop in het onderste reservoir wordt gezet;
- het principe met de ijzeren band – een soort sok;
- het systeem met twee ijzeren banden die, door een scharnier aan de ene kant en een sluiting aan de andere kant, het onderste deel aan het bovenste verbindt.

Of dit allemaal aan de gezondheid heeft bijgedragen is voor mij twijfelachtig. Het feit dat er maar weinig van dit soort pijpen bekend is, maakt duidelijk dat deze maar een zeer korte tijd gemaakt en gebruikt zijn.